

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร และเพื่อศึกษาปัญหาการบริหารกิจกรรม นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหาร อาจารย์ ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าหมวด วิชา หรือตำแหน่งอื่นที่มีหน้าที่เหมือนหัวหน้าหมวดวิชา กรรมการกิจการนักเรียนหรือกรรมการ กิจกรรมนักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ชุมนุม โครงการ หรือกรรมการสถานักเรียน เป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 114 คน ได้สัมภาษณ์ผู้บริหารจำนวน 10 ท่าน และ ได้รับตอบกลับแบบสอบถามที่ใช้เป็นข้อมูลในการวิจัยมีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 78.85

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 3 ส่วน ประกอบด้วยแบบศึกษาเอกสาร แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดทั้ง 5 โรงเรียน คือ

แบบการศึกษาเอกสารซึ่งใช้ศึกษา วัตถุประสงค์ นโยบาย และโครงสร้างการบริหาร โรงเรียนประเภทของกิจกรรมที่มีในโรงเรียน โดยศึกษาจาก คู่มือนักเรียน วารสารของ โรงเรียน หนังสือพิมพ์ของโรงเรียน เอกสารใบลงเวลาทำงานบุคลากร และเอกสารแสดง จำนวนชมรมกิจกรรมของโรงเรียน

แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างสำหรับผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะใช้ศึกษาวัตถุประสงค์ นโยบาย การวางแผน สายการบังคับบัญชา การติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรม

แบบสอบถามซึ่งใช้สอบถามอาจารย์ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 ด้าน

คือ

1. การวางแผน
2. การดำเนินงาน
3. ติดตามผลและประเมินผลการจัดกิจกรรม

ตอนที่ 3 ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัยในกรุงเทพมหานคร สรุปได้ดังนี้

สถานภาพของผู้บริหารผู้ให้สัมภาษณ์และอาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพผู้บริหารผู้ให้สัมภาษณ์มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี วุฒิต่างการศึกษาปริญญาโท อยู่ในตำแหน่งมานานกว่า 2 - 4 ปี เป็นส่วนใหญ่ และสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนมีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ 31 - 40 ปี อาจารย์ส่วนมากมีวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 15 ปี มีตำแหน่งทางวิชาการเป็นอาจารย์ มากที่สุด และมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนเป็นกรรมการกิจการนักเรียน มากที่สุด สำหรับโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีอาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาโททั้งหมด (ร้อยละ 100)

วัตถุประสงค์ของการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาจัดขึ้นเพื่อให้ นักเรียนมีวินัย ให้นักเรียนมีความรับผิดชอบ ให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติ ดำเนินการ มีประสบการณ์ตรง ฝึกฝนการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพตามวัย และวุฒิภาวะของตน ฝึกวิถีประชาธิปไตยให้นักเรียน ฝึกความกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง และรู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่คล้ายกัน 3 โรงเรียนคือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง และโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพตามวัย และวุฒิภาวะของตนมีวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่คล้ายกัน 2 โรงเรียนคือ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน และ

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ปฏิบัติดำเนินการ มีประสบการณ์ตรง และมีวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่คล้ายกัน 2 โรงเรียนคือ เพื่อให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคมได้อย่างดี

นโยบายในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต มีนโยบายให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัยโดยการตรงต่อเวลา ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ การเรียนการสอนควบคู่กับการทำกิจกรรม กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่พัฒนานักเรียนให้มีความเจริญงอกงาม มุ่งเน้นด้านการกีฬา ให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมของนักเรียน พัฒนาตัวนักเรียนให้ได้รับประโยชน์สูงสุด และให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การแก้ปัญหา ยึดหลักประชาธิปไตย นโยบายของทุกโรงเรียนมีแนวทางไปกันคนละแนวไม่ซ้ำกัน ยกเว้นนโยบาย ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการบำเพ็ญประโยชน์ และช่วยเหลือสังคม ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง

แนวทางปฏิบัติกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิตมีแนวทางปฏิบัติที่ส่งเสริมการจัดกิจกรรมในแนวตั้ง ให้นักเรียนได้ศึกษาพุทธศาสนา เข้าวัดฟังธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรม และคุณภาพชีวิต จัดหากองทุนให้นักเรียนที่ขาดแคลน หรือจัดกองทุนแก่นักเรียนที่เรียนดี นักกีฬาช่วยเหลือสังคม และบำเพ็ญประโยชน์ ฝึกนักเรียนให้มีมารยาททางสังคม จัดค่ายฝึกความเป็นผู้นำ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้กำหนดและดูแลการดำเนินงานโดยมีคณะบรรณเวทก์เป็นผู้ช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด กิจกรรมมี 2 ลักษณะที่เป็นกิจกรรมหลักของโรงเรียน ซึ่งอาจารย์ต้องผลักดันให้เกิดกิจกรรมนั้น ๆ กับกิจกรรมที่นักเรียนสนใจเสนองานขึ้นมาเพื่อขอดำเนินการ การกระจายอำนาจให้อาจารย์ที่ปรึกษาดูแลและสามารถตัดสินใจได้เอง ส่งเสริมระเบียบวินัยแก่นักเรียน บริการข่าวสารของโรงเรียนแก่นักเรียน โครงการพบบุคคลตัวอย่าง นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นหลักในการทำกิจกรรม และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นผู้สนับสนุน แนวทางปฏิบัติของแต่ละโรงเรียนมีแนวทางต่างกันไม่ซ้ำกัน ยกเว้นโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ใน 2 เรื่องคือให้นักเรียนได้ศึกษาพุทธศาสนา เข้าวัดฟังธรรม เพื่อพัฒนาจริยธรรม และคุณภาพชีวิต และจัดหาทุนให้นักเรียนที่ขาดแคลน หรือจัดกองทุนแก่นักเรียนที่เรียนดี นักกีฬา

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียนทุกระดับโรงเรียนจะเสนอกิจกรรมโดยนักเรียน
ปรึกษาร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน จะมีผู้ช่วยกลั่นกรองงานก่อนนำเสนอผู้ช่วยอาจารย์
ใหญ่ฝ่ายกิจการนักเรียน หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน ซึ่งมีชื่อเรียกต่างกันคือ
ผู้ประสานงานชมรม และอาจารย์บรรยเวกษ์ ตามลำดับ สำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๑ อำนาจแก่ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือประธาน
โครงการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและกิจกรรมนักเรียนในการพิจารณาอนุมัติ และแจ้งให้ประชุม
กรรมการบริหารโรงเรียนทราบต่อไป ส่วนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน
จะนำเสนอผู้อำนวยการเพื่อพิจารณาอนุมัติทุกครั้ง และโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง
การประชุมคณะกรรมการบริหารโรงเรียนเป็นการพิจารณาอนุมัติซึ่งหากเป็นกิจกรรมทางวิชาการ
จะนำเสนอผ่านผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ด้านการวางแผนกิจกรรมนักเรียน

ปัจจัยด้านความพร้อมที่โรงเรียนนำมาพิจารณาในการวางแผนกิจกรรมนักเรียนคือ
ด้านบุคลากรมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักเรียนข้อมูลด้านต่าง ๆ
ที่โรงเรียนมีชมรมสาธิตนำมาพิจารณาประกอบในการวางแผนกิจกรรมนักเรียนคือ ความเหมาะสม
ของเวลาที่จัดกิจกรรม ผู้รับผิดชอบในการวางแผนกิจกรรมนักเรียน คือกรรมการกิจการนักเรียน
มากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ลักษณะของแผนกิจกรรมนักเรียนมักจัดทำเป็นแผน
รายปีมากที่สุด ช่วงเวลาที่จัดทำแผนคือ จัดทำแผนในช่วงเวลาก่อนเปิดภาคเรียน มากที่สุด
รองลงมาคือ ช่วงเวลาระหว่างเปิดภาคเรียน ผู้รับผิดชอบในการปรับแผนกิจกรรมนักเรียนคือ
ผู้บริหาร มากที่สุด รองลงมาคือ กรรมการกิจการนักเรียนโดยมีวิธีการในการปรับแผนกิจกรรม
นักเรียนคือ กรรมการกิจการนักเรียนเป็นผู้เสนอขอปรับแผน มากที่สุดรองลงมาคือ ผู้บริหาร
เป็นผู้สั่งการให้ปรับแผนกิจกรรมนักเรียน ซึ่งมีสาเหตุการปรับมาจาก ช่วงเวลาที่กำหนด
ไม่เหมาะสม มากที่สุด รองลงมาคือ มีกิจกรรมอื่นมาแทรกแทน

ด้านการดำเนินงาน

วิธีการได้มาซึ่งนักเรียนที่เป็นประธานชมรม โดยการสมัครและเลือกตั้งในกลุ่มสมาชิกชมรมมากที่สุด รองลงมาการแต่งตั้งโดยอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม ส่วนกรรมการชมรมมาจากการแต่งตั้งโดยประธานชมรม และเลือกตั้งในกรรมการชมรม เท่า ๆ กัน และอาจารย์ที่ปรึกษาชมรม มาจากนักเรียนเป็นผู้เชิญให้มาเป็น มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารพิจารณาความสามารถและขอร้องให้มาเป็นและโรงเรียนออกคำสั่งแต่งตั้ง

การประชุมอาจารย์เพื่อประสานงาน มี 1 - 2 ครั้งต่อภาคเรียน มากที่สุด ส่วนการประชุมใหญ่สมาชิกชมรม มีการประชุม 1 - 2 ครั้งต่อภาคเรียน มากที่สุด ลักษณะของการประชุมนักเรียนที่เป็นกรรมการชมรม มีการประชุมเมื่อจะจัดกิจกรรม มากที่สุด และช่วงเวลาที่ใช้ในการประชุมกรรมการ จะเป็นเวลากลางวันหลังรับประทานอาหาร มากที่สุด รองลงมา เป็นเวลาเย็นหลังเลิกเรียน

การประชุมสัมพันธกิจกรรมาให้นักเรียนทราบ ใช้การประกาศหน้าเสาธง มากที่สุด รองลงมาใช้การติดป้ายประกาศ ส่วนการประชุมสัมพันธกิจกรรมาให้อาจารย์ทราบ ใช้การแจ้งในที่ประชุม มากที่สุดรองลงมา ใช้การเวียนหนังสือราชการ

มีข้อสังเกตคือ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ใช้การประกาศหน้าเสาธงมากที่สุด ในการประชุมสัมพันธกิจกรรมาให้นักเรียนทราบ (ร้อยละ 100)

ผู้ดำเนินการติดต่อสถานที่ในการจัดกิจกรรม คือ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม มากที่สุด รองลงมาคือ ประธานชมรม ส่วนผู้ดำเนินการติดต่อขอใช้วัสดุ อุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมนักเรียน คือ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม มากที่สุด รองลงมาคือ ประธานชมรม

เงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนมาจาก เงินงบประมาณของโรงเรียนมากที่สุดรองลงมา เป็นเงินที่เก็บจากสมาชิกชมรมที่เข้าร่วมโครงการ ส่วนหน่วยงานที่สนับสนุนในการจัดกิจกรรมนักเรียนคือ สมาคมผู้ปกครองและครู มากที่สุด รองลงมาคือ ผู้ปกครองที่สามารถสนับสนุนด้วยตนเองโดยไม่ผ่านสมาคม

มีข้อสังเกตคือ โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนน้อย ยกเว้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่มหาวิทยาลัยเป็นหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมนักเรียน มาก

การดำเนินงานในกรณีที่เกิดกรณีไม่กำหนดไว้ในแผนกิจกรรม นักเรียนเขียนโครงการเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และเสนอต่อคณะกรรมการกิจการนักเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาชมรมเสนอโครงการต่อผู้บริหาร

วิธีการประเมินผลกิจกรรมนักเรียน ใช้การสังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน และบันทึกมากที่สุด รองลงมา ใช้การสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรม และการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ ด้านการเตรียมหรือการวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนในปีการศึกษาถัดไปมากที่สุด รองลงมา ด้านการเตรียมการจัดกิจกรรมนักเรียนครั้งต่อไปให้ดีขึ้น และโรงเรียนประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนในช่วงเวลาที่สิ้นสุดโครงการทุกครั้ง รองลงมา คือ สิ้นสุดปีการศึกษา

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียน

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต ด้านโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์ น้อย หากพิจารณาเป็นรายโรงเรียนแล้วพบว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ยกเว้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงพบปัญหาการกำหนดสายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียน อยู่ในเกณฑ์มาก

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต ด้านการวางแผนกิจกรรมนักเรียน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย หากพิจารณาเป็นรายโรงเรียนแล้วพบว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย หากพิจารณาเป็นรายข้อปัญหาพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 เรื่องคือ การให้ความสำคัญกับแผนกิจกรรมนักเรียน และการปฏิบัติตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนดไว้

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต ด้านการดำเนินงาน โดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย หากพิจารณาเป็นรายโรงเรียนแล้วพบว่าอยู่ในเกณฑ์น้อย ยกเว้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงอยู่ในเกณฑ์มาก หากพิจารณาเป็นรายข้อปัญหาพบว่า โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 เรื่องคือ ความเป็นสัดส่วนของสถานที่ทำงานสำหรับนักเรียนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ความซ้ำซ้อนของเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียน และอาจารย์ในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมจึงไม่สนใจเข้าร่วมหรือส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒบhumวัน พบปัญหาอยู่ในระดับมาก 2 เรื่องคือ อาจารย์มีชั่วโมงสอนมากทำให้ขาดความสนใจ

เกี่ยวกับกิจกรรม และอาจารย์ในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมจึงไม่สนใจเข้าร่วมหรือส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบปัญหาอยู่ในระดับมาก 3 เรื่องคือ อาจารย์มีชั่วโมงสอนมากทำให้ขาดความสนใจเกี่ยวกับกิจกรรม ความเป็นสัดส่วนของสถานที่ทำงานสำหรับนักเรียนในการจัดกิจกรรม และการขออนุมัติเบิกจ่ายเงินกิจกรรมนักเรียนมีขั้นตอนที่ซับซ้อนทำให้เกิดความยุ่งยากและล่าช้า โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง พบปัญหาอยู่ในระดับมาก 6 เรื่องคือ นักเรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดและตัดสินใจในการจัดกิจกรรมด้วยตนเอง ความสนใจและความเข้าใจในกิจกรรมนักเรียนของอาจารย์ที่ปรึกษา ความร่วมมือจากอาจารย์ของโรงเรียนในการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียน ความเป็นสัดส่วนของสถานที่ทำงานสำหรับนักเรียนในการจัดกิจกรรม การสนับสนุนของโรงเรียนเกี่ยวกับสถานที่ อุปกรณ์ การจัดทำเอกสารเพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถจัดได้โดยสะดวก และอาจารย์ในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมจึงไม่สนใจเข้าร่วมหรือส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรม ส่วนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบปัญหารายชื่อย่อยในเกณฑ์น้อย ทุกข้อ

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต ด้านการติดตามและประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในเกณฑ์น้อย หากพิจารณาเป็นรายโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์น้อย ยกเว้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง อยู่ในเกณฑ์มาก หากพิจารณาเป็นรายข้อปัญหาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหงมีปัญหาอยู่ในเกณฑ์มาก 2 เรื่องคือ ความต่อเนื่องของการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียนและระบบการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนและการประเมินผลเพื่อใช้ให้เป็นประโยชน์ในปีต่อ ๆ ไป

การอภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต และผู้ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนดังนี้

เพศของผู้ให้สัมภาษณ์ จากผลการวิจัยพบว่าเพศของผู้ให้สัมภาษณ์ เป็นชายหรือหญิงนั้น เรื่องนี้ในประเทศไทยไม่มีการถือเป็นเพศใด ขึ้นกับการแต่งตั้งเข้ามีตำแหน่ง หรือการสรรหาและเสนอเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง การแต่งตั้งเข้ามาขึ้นกับการพิจารณาจากผู้บริหาร

ระดับสูง ใดแก่ อธิการบดี หรือคณบดี โดยทั่วไปคณบดีเป็นผู้เสนอเพื่อแต่งตั้ง การแต่งตั้ง มักมีเกณฑ์ในการพิจารณาตามความเหมาะสม วุฒิภาวะ ประสบการณ์ ความเป็นผู้นำ อายุราชการ นอกจากนั้นการอุทิศเวลาให้กับงาน เป็นเกณฑ์ให้กับอาจารย์ลงคะแนน แล้วเสนอผู้บริหารระดับสูง พิจารณาซึ่งไม่คำนึงถึงเพศชายหรือหญิง ในโรงเรียนมัธยมสาธิตแต่ในอดีตโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มีการคำนึงถึงเพศ เช่น โรงเรียนสตรีวิเศษหญิงเป็นผู้อำนวยความสะดวกเท่านั้น โรงเรียนประจำจังหวัดชาย ให้ผู้อำนวยการเป็นเพศชายเท่านั้น แต่ในปัจจุบันคำนึงได้เปลี่ยนแปลงไป เพศหญิงสามารถเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรืออาจารย์ใหญ่ที่มีนักเรียนเป็นชายส่วนได้ เช่น โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยในปัจจุบันมีผู้อำนวยการเพศหญิง เป็นต้น

อายุ ผู้บริหารผู้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่อยู่ในสถานภาพที่เหมาะสมแล้ว เนื่องจากผู้บริหาร จำนวน 9 ใน 10 คนมีอายุ 41 - 60 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุที่มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ ที่ผ่านการดำเนินงานเป็นที่ยอมรับในคำนิยมของสังคมไทยแล้ว ส่วนผู้บริหารที่มีอายุน้อย 31 - 40 ปี 1 คนนั้น มีวุฒิทางการศึกษาถึงปริญญาเอก เพื่อมาชดเชยด้านอายุ เพราะถือว่าการผ่านสถาบันศึกษาขั้นสูงสุดแล้ว จากการสัมภาษณ์เป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียน มีความเหมาะสม เพราะอายุจะไม่ห่างจากนักเรียนมัธยมศึกษา มาก เพราะนักเรียนในโรงเรียนมัธยมสาธิตจะมีอายุ 13 - 18 ปี สำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม มีอายุ 41 - 50 ปี ซึ่งเป็นช่วงอายุ ที่มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ ที่ผ่านการดำเนินงาน และเรียนรู้นักเรียนมัธยมสาธิต มาเป็นอย่างดี จึงสามารถให้คำแนะนำ และคำปรึกษาในการดำเนินงานของนักเรียนได้เป็นอย่างดี สำหรับโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และโรงเรียนมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บhumวัน อาจารย์มีอายุ 31 - 40 ปีเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นข้อดีที่อาจารย์จะมีช่วงอายุไม่ห่างจากนักเรียนมากนัก ทำให้มีความเข้าใจในตัวนักเรียนมัธยมสาธิตได้เป็นอย่างดี

วุฒิทางการศึกษา ผู้บริหารผู้สัมภาษณ์มีวุฒิทางการศึกษา ปริญญาโท เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเหมาะสมแล้ว ผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมสาธิตจะมีวุฒิทางการศึกษาสูงกว่าผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วไป ส่วนผู้บริหารที่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรี ก็ควรได้รับการพัฒนาให้มากยิ่งขึ้น เพราะโรงเรียนมัธยมสาธิตส่วนใหญ่มีคำนิยมที่จะต้องศึกษาต่อ อาจารย์ควรมีการศึกษาสูง ๆ เพราะเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย และมีโอกาสได้รับการพัฒนาที่สูงกว่าโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาโท

ซึ่งเหมาะสมแล้ว เพราะอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิตมักจะเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ยกเว้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ซึ่งมีวิถีทางการศึกษาปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่ อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนยังไม่มีโอกาส หรือเวลาที่จะศึกษาต่อให้มีวิถีทางการศึกษาสูงขึ้น

ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร ครึ่งหนึ่งของผู้บริหารดำรงตำแหน่ง ต่ำกว่า 1 ปี และ 3 - 4 ปี นับว่ามีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งโดยทั่วไปน้อยกว่าโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมัธยมสาธิต มีการแต่งตั้งและสรรหากันทุก 2 ปี หรือ 4 ปี แล้วแต่ระเบียบปฏิบัติของแต่ละมหาวิทยาลัย ทำหน้าที่ผู้บริหารคือ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างบ่อย และเมื่อผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ ได้รับการแต่งตั้งก็จะมีผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ขึ้นมาหม้อมตามผู้ช่วยผู้อำนวยการ หรืออาจารย์ใหญ่ เห็นว่าสามารถทำงานร่วมกันได้ ทำให้ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งครึ่งหนึ่งมีจำนวนน้อย แต่ว่าอีกครึ่งหนึ่งมีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งนาน ซึ่งบางครั้งเห็นว่านานกว่าผู้อำนวยการของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เพราะเหตุว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา มักมีการโยกย้ายกันปีละ 2 ครั้ง และพิจารณาระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งในสถาบันนั้น 4 ปี ส่วนโรงเรียนมัธยมสาธิตแต่ละมหาวิทยาลัย จะมีแห่งเดียวไม่สามารถจะโยกย้ายไปโรงเรียนอื่น ๆ ได้ ถ้าผู้บริหารมีความสามารถจะได้รับการสรรหาหรือแต่งตั้งในโรงเรียนมัธยมสาธิตเป็นเวลานานกว่าโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา

ประสบการณ์ในการทำงาน อาจารย์ผู้ตอบแบบสอบถามมีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 ปี เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีความสอดคล้องกับอายุของอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน เพราะอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่าย่อมที่จะสามารถให้ข้อเสนอแนะข้อคิดเห็น และคำปรึกษาแก่นักเรียนได้เป็นอย่างดี สำหรับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มีอาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 15 ปี 11 - 15 ปี และ 6 - 10 ปี อย่างละเท่า ๆ กัน ซึ่งเป็นส่วนที่ดีเพราะทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียน มีประสบการณ์หลาย ๆ ระดับและสามารถให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนได้หลาย ๆ แง่มุม ซึ่งเป็นประโยชน์โดยตรงแก่นักเรียน และสอดคล้องกับอายุ

ของอาจารย์ผู้เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนักเรียนด้วย เพราะมีผู้ที่อายุน้อย มีวุฒิทางการศึกษา
ปริญญาตรีมาก ซึ่งมีแนวโน้มที่จะได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้นด้วย

ตำแหน่งทางวิชาการ สำหรับตำแหน่งทางวิชาการผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นอาจารย์
มากที่สุด เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองลงมา และรองศาสตราจารย์ น้อยที่สุด และศาสตราจารย์
ไม่พบเลย เนื่องจากอาจารย์ที่เข้าร่วมงานกิจกรรมนักเรียน บกตีจะเป็นวัยหนุ่มสาว หรือผู้ที่เพิ่ง
เข้ามาเป็นอาจารย์ในโรงเรียนมัธยมสาธิต โดยเฉพาะโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มีนโยบายให้อาจารย์ใหม่ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี
กิจกรรมเชียร์ กิจกรรมค่ายอาสา ซึ่งอาจารย์ต้องปฏิบัติตาม ส่วนอาจารย์ที่มีอาวุโสมาก มักจะ
มีครอบครัวจึงไม่มีเวลามาทุ่มเทให้กับกิจกรรมนักเรียน จึงทำให้อัตราส่วนของตำแหน่งทาง
วิชาการเป็นอาจารย์มีจำนวนมาก ส่วนผู้ช่วยศาสตราจารย์มีน้อยลงกว่าที่จะเป็นจริงตาม
อัตราส่วนอาจารย์ต่อผู้ช่วยศาสตราจารย์ต่อรองศาสตราจารย์ ของแต่ละโรงเรียนมัธยมสาธิต

ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของโรงเรียน ส่วนใหญ่กรรมการกิจการนักเรียน มีหน้าที่
โดยตรง รองลงมาคือหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งเป็นไปตามสายงานการบังคับบัญชา และอาจารย์
ที่ปรึกษา เป็นไปตามการสัมภาษณ์ผู้บริหารถึงโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียน สายการ
บังคับบัญชา จะเห็นว่าผลการวิจัยสนับสนุนกับการสัมภาษณ์ผู้บริหารเช่นเดียวกัน

วัตถุประสงค์การบริหารกิจกรรมนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์การ
บริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิต ปรากฏว่าในการกำหนดวัตถุประสงค์การ
บริหารกิจกรรมนักเรียนนั้น จะมีการกล่าวถึงการฝึกความเป็นผู้นำ ความมีระเบียบวินัย
และการพัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ ตามวัย และวุฒิภาวะของตน เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการฝึกฝน
การเป็นผู้นำนั้นว่าเป็นเป้าหมายของโรงเรียนมัธยมสาธิตที่จะฝึกนักเรียนให้ออกมาเป็นผู้นำของ
สังคม ส่วนความมีระเบียบวินัยทั้งนี้เฝ้ามองโดยค่านิยมของสังคมไทยแล้ว การรักษาระเบียบวินัย
อาจใช้ระเบียบวินัยในรูปแบบทหารกับนักเรียนมัธยมสาธิตจะทำให้ยากมาก โรงเรียนมัธยมสาธิต
สอนนักเรียนตั้งแต่ประถมศึกษาโดยให้เหตุผล ดังนั้นจึงจะทราบได้ด้วยการสัมภาษณ์เหตุผลด้วย
ความรู้สึกผิดชอบของตัวนักเรียนเอง โดยมีอาจารย์เป็นผู้ให้คำปรึกษา ส่วนการพัฒนาตนเอง
ตามศักยภาพ ตามวัย และวุฒิภาวะของตน โรงเรียนมัธยมสาธิตสามารถทำได้ง่ายกว่าโรงเรียน
สังกัดกรมสามัญศึกษา นักเรียนมัธยมสาธิตส่วนใหญ่มาจากผู้ปกครองที่มีการศึกษาสูง และมีฐานะ

ทางการเงินที่ดี ทำให้โรงเรียนสามารถชี้แนะ และชักชวนให้นักเรียนได้แสวงหาอุปกรณ์ วัสดุ วัสดุ มาสนับสนุนตนเองให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความสามารถได้ เช่น นักเรียนที่รักทางด้าน คอมพิวเตอร์ ผู้ปกครองก็สามารถจัดซื้อหาได้ด้วยตนเอง

นโยบายในการบริหารกิจกรรมนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่านโยบายในการบริหาร กิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิตจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารนั้น ด้านให้นักเรียนเป็น ผู้ปฏิบัติ ดำเนินการ มีประสบการณ์ตรง ทางโรงเรียนมัธยมสาธิตสามารถทำได้ ปฏิบัติได้ เนื่องจากอาจารย์มีวุฒิทางการศึกษาสูงในการให้ความรู้ และถ่ายทอดประสบการณ์โดยให้นักเรียนปฏิบัติเอง อาจารย์ทำหน้าที่ให้คำปรึกษา และดูแล นอกจากนี้สถานภาพทางการเงิน มีสูงทำให้นักเรียนสามารถจัดหาอุปกรณ์ วัสดุ เพื่อปฏิบัติจริงได้ด้วยตนเอง และการเดินทาง ไปหาประสบการณ์จากที่ต่าง ๆ ที่อยู่ห่างไกลแม้แต่ไปต่างประเทศก็ยังทำได้สำหรับนักเรียน บางกลุ่ม รองลงมาการเรียนรู้อยู่ด้วยการทำงาน การอยู่ร่วมกัน การแก้ปัญหา ยึดหลัก ประชาธิปไตยในการทำงาน ก็ปฏิบัติได้ง่าย เนื่องจากการเรียนการสอนตั้งแต่ประถมศึกษา วิชาหลักการให้แสวงหาเหตุผล และมีการถกเถียง อภิปรายร่วมกับอาจารย์และเพื่อนด้วยกัน วิชาได้ฝึกฝนมาตั้งแต่ยังเล็ก ทำให้การฝึกหัดการให้หลักการประชาธิปไตยง่ายขึ้นโดยไม่ใช้ ระบบการเลียนแบบ ซึ่งเป็นเพียงแบบฟอร์มของประชาธิปไตยเท่านั้น ส่วนด้านการบำเพ็ญ ประโยชน์ และช่วยเหลือสังคมค่อนข้างจะทำได้มากในด้านที่จะต้องใช้ทรัพยากรทางการเงิน แต่ในด้านร่างกายจะเป็นไปได้ค่อนข้างยากเพราะเนื่องจากนักเรียนส่วนใหญ่อยู่นในสังคมเมือง ซึ่งเวลาทั้งหลายจะหมดไปกับการเดินทาง การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และการกวาดวิชา เพื่อเสริมสมรรถภาพทางวิชาการของตนเอง จนทำให้การสละแรงงานในการบำเพ็ญประโยชน์ แก่สังคมมีเวลาน้อย นอกจากการใช้เงินหรือสิ่งของในการช่วยเหลือสังคมก็จะทำได้สูง

แนวทางปฏิบัติกิจกรรมนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมนักเรียนของโรงเรียน มัธยมสาธิตมีปรัชญาให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ดังนั้นเพื่อให้นักเรียนมี รอคาศานการเรียรู้ จากการศึกษพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นผู้คิดกิจกรรมขึ้น แล้วให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนับสนุน หรือเป็นลูกมือในการปฏิบัติกิจกรรม นับว่า เป็นสิ่งที่ดีอยู่แล้ว แต่บางโรงเรียนมัธยมสาธิตที่มีกิจกรรมไม่มากอาจจะขาดแนวทางใน การเสริมสร้าง ให้อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนักเรียนได้มากขึ้น จึงควรศึกษาถึงประวัติ

และคุณสมบัติ ความสามารถพิเศษของอาจารย์แต่ละคน แล้วพยายามชักจูงใจให้เข้าร่วมเป็น
ผู้ประสานงาน หรืออาจารย์ที่ปรึกษาในกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งควรมีกิจกรรมนักเรียนมากยิ่งขึ้น
เพื่อสนองความต้องการ ความถนัด และความสามารถของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันในหลาย ๆ
ด้าน ควรมีการแต่งตั้งให้มีกลุ่มอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมนักเรียนขึ้นโดยนับเป็นผลงานที่จะนับเป็น
ความดีความชอบให้อาจารย์ เป็นการกระตุ้นและจูงใจให้อาจารย์ เข้าร่วมกิจกรรม

โครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมนักเรียนมี
ลักษณะ จุดมุ่งหมาย และประเภทต่าง ๆ กัน (นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ 2534) คือ กิจกรรมที่จะ
ช่วยส่งเสริมโครงการสอนในชั้นเรียน กิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาความสนใจเฉพาะด้าน และความ
สามารถพิเศษ กิจกรรมที่เป็นบริการภายในต่อโรงเรียน กิจกรรมที่พัฒนาทางด้านจิตใจ
และศีลธรรม กิจกรรมทางสังคมและสหนาการ และกิจกรรมทางด้านกีฬา จึงทำให้โครงสร้าง
การบริหารกิจกรรมนักเรียนของแต่ละโรงเรียนมัธยมสาธิต มีความแตกต่างกัน และเกิดความ
สับสนในแนวทางปฏิบัติตามโครงสร้างอยู่บ้าง จึงควรพิจารณาถึงลักษณะของกิจกรรมนักเรียน
สายงานการบังคับบัญชาที่มีการแต่งตั้งให้มีผู้ดูแลอย่างชัดเจน และผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ
โดยตรงในการจัดกิจกรรมนักเรียนจำเป็นต้องติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ผู้บริหาร
ควรพิจารณา และดูแลการทำงาน และคัดเลือกอาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการกิจกรรมนักเรียน
อย่างดี เพราะอาจารย์ที่มีส่วนโดยตรงในการควบคุม ดูแล ให้คำปรึกษา แก่นักเรียน หาก
อาจารย์มีความรับผิดชอบ ดูแลเอาใจใส่นักเรียนเป็นอย่างดี จะทำให้การดำเนินงานกิจกรรม
นักเรียนตามสายงานการบังคับบัญชา เป็นไปด้วยความเรียบร้อย

ด้านการวางแผนกิจกรรมนักเรียน

จากผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมสาธิตได้คำนึงถึงด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ
ด้านอาคารสถานที่ เป็นสำคัญ ซึ่งตรงกับหลักทรัพยากรของการบริหารการศึกษา 4 M'S
(นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ 2534) คือ Man Money Materials และ Management ดังนั้น
การวางแผนกิจกรรมนักเรียนต้องคำนึงถึงคนที่จะมาดำเนินงาน เงินงบประมาณที่จะมาสนับสนุน
อาคารสถานที่ และอุปกรณ์ ที่จะมาสนับสนุน ในด้านข้อมูลในการวางแผนกิจกรรมนักเรียนพบว่า
ข้อมูลที่สำคัญที่นำมาพิจารณาอันดับแรกคือ เรื่องเวลา ความสนใจของนักเรียน และความ
เหมาะสมของสถานที่ นับว่าเป็นเรื่องที่ต้องดูตามหลักการ เพราะเหตุว่า ประการแรก เวลา

ต้องนำมาพิจารณาก่อน เพราะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนตลอดเวลา 1 ปี โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมสาธิตด้วยแล้ว เรื่องเวลาเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะผู้ปกครองมีความคาดหวังให้บุตรของตนเองมีความรู้สูง เข้ามหาวิทยาลัยได้ ดังนั้นการจัดสรรเวลา จึงเป็นเรื่องสำคัญและมีความจำกัในด้านการบริหารปฏิบัติ การจัดโครงการสำหรับนักเรียน ส่วนความสนใจของนักเรียนนักเรียนก็มีความจำเป็นรองลงมา นักเรียนมัธยมสาธิตทุกแห่ง อาจารย์ส่วนใหญ่ก็ได้รับการศึกษาถึงหลักวิชาในการให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจจะไม่ใช้อำนาจในการบังคับ และอีกประการหนึ่งผู้ปกครองจะมีการศึกษาสูงจะไม่ชอบให้นักเรียนทำกิจกรรม ดังนั้นความสนใจของนักเรียนเองจึงมีความสำคัญ เพราะนักเรียนเป็นผู้ชักจูงให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมนักเรียนมากยิ่งขึ้น ส่วนข้อมูลที่โรงเรียนมัธยมสาธิตต้องคำนึงถึงด้านสถานที่ เนื่องจากสถานที่บางอย่างต้องเกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ซึ่งโรงเรียนไปอาศัยในการจัดกิจกรรมนักเรียน เช่น สระว่ายน้ำ หอประชุม สนามกีฬาของมหาวิทยาลัย สิ่งเหล่านี้ทางโรงเรียนมัธยมสาธิตต้องมีการวางแผนล่วงหน้าเป็นอย่างดี ดังนั้นการวางแผนด้านสถานที่จึงมีความจำเป็นยิ่ง นอกจากนี้สถานที่ภายนอกโรงเรียนและมหาวิทยาลัย ในการจัดกิจกรรมนักเรียนก็ยิ่งต้องวางแผนล่วงหน้า เนื่องจากสถานที่เหล่านั้นมีบุคคลต่าง ๆ ต้องการใช้เช่นเดียวกัน เช่น ค่ายลูกเสือ เนตรนารี หรือสถานที่จัดค่ายวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เหล่านี้ต้องวางแผนเพราะจะต้องไปขอยืมเช่าสถานที่นั้น เช่นเดียวกับองค์การ สถาบันอื่นที่ต้องการใช้เช่นกัน ดังนั้นข้อมูลด้านสถานที่ฝ่ายวางแผนจัดกิจกรรมต้องนำมาพิจารณาอย่างยิ่ง ส่วนข้อมูลด้านอื่น ๆ ที่มีความสำคัญต่อลงมาความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมนักเรียน โรงเรียนมัธยมสาธิตยังสามารถจัดหาซื้อวัสดุ อุปกรณ์เพิ่มเติมได้ไม่ยากเย็นนัก และผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมในปีที่ผ่านมา บางครั้งที่เป็นกิจกรรมที่ทำเป็นประจำแล้วอาจารย์ก็สามารถมองเห็นปัญหา และแนวทางแก้ไขได้จึงดำเนินการแก้ไขได้ด้วยตนเอง

ผู้รับผิดชอบในการวางแผนกิจกรรมนักเรียน เป็นคณะกรรมการกิจการนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องอยู่แล้วเพราะในการบริหารองค์การตามหลักการ(Henri Fayol อ้างถึงใน นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ 2534) ต้องการแบ่งแยกการทำงานออกเป็นหน่วยงานต่าง ๆ (Division of Work) จะต้องมีการจัดหมวดหมู่ของงานแล้วจัดคนเข้ารับผิดชอบตามความเชี่ยวชาญของงานนั้น ซึ่งในเรื่องนี้โรงเรียนมัธยมสาธิตได้จัดคณะกรรมการกิจการนักเรียนเข้ารับผิดชอบก็ถูกต้องแล้ว ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษา

เนื่องจากบางโรงเรียนมีชมรมมากบางโรงเรียนมีชมรมน้อย แล้วชมรมนั้นขึ้นกับฝ่ายกิจการนักเรียน บางครั้งก็ใช้บุคลากรในฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นอาจารย์ที่ปรึกษานับว่าถูกต้องแล้ว ลักษณะของแผนเป็นแผนกิจกรรมรายปีมากที่สุด ทั้งนี้เพราะว่าโรงเรียนมัธยมสาธิตมักให้อิสระกับนักเรียนในการคิดค้นกิจกรรมมาปฏิบัติด้วยตนเอง ดังนั้นคณะกรรมการกิจการนักเรียน และอาจารย์ที่ปรึกษา จึงมักจะพิจารณาโดยให้นักเรียนเป็นผู้เสนอขึ้นมา การวางแผนล่วงหน้าหลาย ๆ ปีเป็นไปได้ยาก ยกเว้นกิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมประจำ เช่น การแข่งขันกีฬาสาธิตสามัคคี ซึ่งต้องทำเป็นประจำทุกปี ดังนั้นการวางแผนระยะยาวจึงเป็นไปไม่ได้ เพราะจะเป็นแผนกิจกรรมที่อาจารย์เป็นผู้คิด ซึ่งขัดต่อแนวทางการเรียนการสอนทั้งหลายในโรงเรียนมัธยมสาธิตที่ต้องการให้นักเรียนเป็นผู้นำ สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านวัตถุประสงค์ในการบริหารกิจกรรมนักเรียน ส่วนระยะเวลาในการจัดทำแผนกิจกรรมนักเรียนมักทำในช่วงก่อนเปิดภาคเรียน เพราะเกือบเป็นประเพณีของโรงเรียนมัธยมสาธิตหรือโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาที่มักเปิดทำงานสำหรับอาจารย์ก่อนนักเรียน 2 สัปดาห์ ให้มาทำงาน เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับอาจารย์มาทำงานร่วมกัน แต่ไม่มีการพิจารณาว่าช่วงเวลาใดเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมและดีที่สุด รองลงมาเป็นช่วงระหว่างเปิดภาคเรียน บางโรงเรียนมัธยมสาธิตคิดว่ายังไม่พร้อมจึงทำแผนกิจกรรมมาดำเนินการในช่วงระหว่างเปิดภาคเรียน ซึ่งจะมีข้อดีที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเสนอกิจกรรมในแผนกิจกรรมได้ด้วย

ส่วนผู้รับผิดชอบในการพิจารณาปรับแผนกิจกรรมนักเรียนเป็นผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นการถูกต้องแล้วเพราะว่า กิจกรรมต่าง ๆ มักเกี่ยวข้องกับการเงิน ความปลอดภัยของนักเรียน และผลกระทบอื่น ๆ ซึ่งผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบ จะเห็นว่าวิธีการปรับแผนกิจกรรมนักเรียนมักเกิดจากการเสนอของคณะกรรมการกิจการนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ นับว่าผู้บริหารได้กระจายอำนาจและการตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานของการเสนอแนะของคณะกรรมการกิจการนักเรียนซึ่งแสดงพฤติกรรมการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนสาเหตุที่ต้องปรับเปลี่ยนแผนกิจกรรมนักเรียน เนื่องจากช่วงเวลาที่กำหนดไม่เหมาะสมมากกว่าร้อยละ 50 เพียงเล็กน้อย นับว่าไม่มากนักแต่ที่ยังมีอยู่เนื่องจากการวางแผนขาดความรอบคอบในเรื่องของวันและเวลา ควรให้มีการประชุมเกี่ยวกับแผนกิจกรรมนักเรียนร่วมกันของกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เช่น กรรมการบริหารโรงเรียน หรือกรรมการฝ่ายวิชาการกับกรรมการฝ่ายกิจการนักเรียน ร่วมกันกำหนดปฏิทินการปฏิบัติงานให้เป็นทางการ ส่วนกิจกรรมอื่นที่มาแทรกในแผนอาจเป็นไปได้นั้นก็อาจเนื่องมาจากการกำหนดแผน กำหนดเวลาไว้ไม่ดีพอหรือขาดการประสานงาน ขาดการ

สื่อสารให้ทราบทั่วกัน ระหว่างคณะกรรมการที่ปฏิบัติกิจกรรมด้านต่าง ๆ ผู้บริหารไม่ควรเปลี่ยนแปลงกิจกรรมที่ได้วางแผนไว้กับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มาแทรกบ่อยนัก

ด้านการดำเนินงาน

จากผลการวิจัยพบว่าประธานชมรมได้จากการสมัครและเลือกตั้งในกลุ่มสมาชิกชมรม นับเป็นการถูกต้องแล้ว เพราะแสดงให้เห็นประชาธิปไตยตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโรงเรียนมัธยมสาธิต จะเห็นว่าในลำดับรองลงมาคือ การแต่งตั้งโดยอาจารย์ที่ปรึกษา อาจเนื่องมาจากในบางครั้งหรือบางปี นักเรียนอาจไม่สนใจงานกิจกรรมนั้นมากนักจนอาจารย์ต้องเข้ามาให้คำปรึกษา และหาแนวทางแต่งตั้งประธานชมรมขึ้นมา เพื่อให้กิจกรรมดำเนินไปได้ ส่วนกรรมการชมรมได้รับการเลือกตั้งและการแต่งตั้งของประธานชมรม เท่า ๆ กัน เนื่องจากว่าการมีคณะกรรมการดำเนินการให้มีการแต่งตั้งบุคคล เข้าทำหน้าที่ก็เป็นวิธีหนึ่งของการปฏิบัติกิจกรรม โดยวิธีนี้ให้ความเป็นประชาธิปไตยสูง โดยทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นโดยไม่มีปัญหาเรื่องส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง ส่วนการแต่งตั้งของประธานชมรมนั้นเมื่อมีการเลือกตั้งประธานชมรมแล้วเพื่อให้งานคล่องตัว ประธานชมรมก็ควรเลือกบุคคลที่ร่วมทำงานด้วยตามที่ให้อำนาจแก่ประธานชมรมในการเลือกตั้ง เพราะว่าจะให้นักเรียนได้เรียนรู้ในการตัดสินใจเลือกคนเข้าทำงานกับตนเองเป็นการสอนให้รู้จักการพิจารณาบุคคลด้วย ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษามาจากการที่นักเรียนเชิญเข้ามาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษามากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารพิจารณาความสามารถและขอร้องให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการบริหารกิจกรรมนักเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถมีอิสระในการเลือกบุคคลที่จะมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้นักเรียนแนะนำ และเสนอแนะกับนักเรียน ดังนั้นนักเรียนจึงควรเลือกพิจารณาอาจารย์ที่นักเรียนมีความศรัทธาจะทำให้นักเรียนเชื่อฟัง และสามารถทำงานประสานกันด้วยดี สำหรับกรณีที่ผู้บริหารพิจารณาความสามารถและขอร้องให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา เนื่องจากในบางกิจกรรมต้องการผู้ที่มีความสามารถเฉพาะด้าน ดังนั้นการที่ผู้บริหารได้เห็นถึงความสำคัญนี้ และขอร้องให้มาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเป็นประโยชน์แก่นักเรียนอย่างยิ่ง

การประชุมอาจารย์ที่ปรึกษามี 1 - 2 ครั้งต่อภาคเรียน เป็นส่วนน้อย นับว่าน้อยมาก จึงควรมีการประชุมอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นประจำสม่ำเสมออย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง จะทำให้การประสานงานกิจกรรมต่าง ๆ มีผลดี ส่วนการประชุมใหญ่นักเรียนที่เป็นสมาชิกชมรมมี 1 - 2 ครั้งต่อภาคเรียน นับว่าเหมาะสมอยู่แล้วเพราะจะทำให้มีเวลาให้คณะกรรมการชมรมได้เอาเวลา

บทบาทผลงาน และถ่ายทอดให้สมาชิกทราบ สำหรับในบางโรงเรียนมัธยมสาธิตอาจไม่มีการประชุมใหญ่สมาชิกชมรมเลย ก็เป็นสิ่งที่ไม่ดี เพราะสมาชิกจะไม่ได้รับทราบแนวทางการดำเนินงานของชมรม หรือการรู้จักสัมพันธ์ในกลุ่มสมาชิกชมรม จึงควรจัดให้มีการประชุมใหญ่สมาชิกชมรมบ้างตามความเหมาะสม ส่วนการประชุมกรรมการชมรม มักจะประชุมเมื่อจะจัดกิจกรรม ก็เป็นการประหยัดเวลาดี สำหรับสภาพสังคมปัจจุบันที่มีเวลาน้อย ดังนั้นเมื่อจะมีกิจกรรมก็จัดการประชุมเพื่อเตรียมการ แต่หากเป็นไปได้ การประชุมที่มีการกำหนดเวลาที่แน่นอนเป็นประจำสม่ำเสมอ ก็เป็นสิ่งที่ดีที่จะทำให้กรรมการชมรมได้มีโอกาสรวมกลุ่ม และเป็นการกระตุ้นให้กรรมการชมรมได้เสนอความคิดใหม่ ๆ มากยิ่งขึ้น ส่วนช่วงเวลาที่ใช้ในการประชุมกรรมการชมรมส่วนใหญ่จะเป็นช่วงพักกลางวันหลังรับประทานอาหาร อันนี้เนื่องมาจากสภาพสังคมปัจจุบันมีปัญหาในเรื่องของการเรียนกวดวิชาเพิ่มเติมในตอนเย็น และช่วงกลางวันที่มีอากาศร้อนเกินกว่าที่นักเรียนจะไปออกกำลังกายได้ จึงมักจะใช้ช่วงเวลากลางวันในการประชุม แต่ก็มีข้อเสียที่ช่วงพักกลางวันเป็นช่วงที่มีเวลาจำกัด ซึ่งแก้ไขโดยการตรงต่อเวลาของกรรมการชมรม รองลงมาคือการประชุมในช่วงเวลาเย็นหลังเลิกเรียน นับเป็นช่วงเวลาที่ดีเพราะมีช่วงเวลาที่ยาว ทำให้การประชุมได้ผลดี แต่ปัญหาสภาพสังคมปัจจุบันการเรียนกวดวิชา และปัญหาการจราจรก็ทำให้ช่วงเวลาเย็นทำได้น้อย

วิธีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมนักเรียนให้นักเรียนทราบ ส่วนใหญ่ใช้การประกาศหน้าเสาธง รองลงมาคือ การติดป้ายประกาศ สำหรับการประกาศหน้าเสาธงเป็นวิธีการที่ดีเพราะเป็นช่วงเวลาที่นักเรียนทุกคนจะได้ยินร่วมกันทั้งหมดทุกคนดังนั้นวิธีการประชาสัมพันธ์จึงได้ผลดี แต่ก็มีข้อเสียที่หากเป็นการประกาศข้อมูลที่ยาวและละเอียดจะทำให้นักเรียนจับใจความและสาระทั้งหมดไม่ได้ หรืออาจเกิดความสับสน สำหรับการติดป้ายประกาศนับเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถให้ข้อมูลและรายละเอียดได้อย่างดี แต่ก็มีข้อเสียหากสถานที่ในการติดประกาศไม่อยู่ในจุดสนใจหรือนักเรียนไม่สนใจก็จะทำให้การประกาศไม่เป็นผล ดังนั้นจึงควรใช้ทั้ง 2 วิธีร่วมกันจึงจะส่งผลที่ดีในการประชาสัมพันธ์ ส่วนการประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ทราบ ส่วนใหญ่ใช้การแจ้งในที่ประชุม รองลงมาคือ การเวียนหนังสือราชการ วิธีการประชาสัมพันธ์โดยการแจ้งในที่ประชุมเป็นวิธีที่ดีให้ข้อมูลกับอาจารย์จำนวนมากได้อย่างดี และยังเป็นวิธีการสื่อสาร 2 ทาง หากมีปัญหา ก็สามารถถามได้ แต่ก็มีข้อเสียคือถ้าไม่สามารถจัดประชุมได้บ่อย ๆ ด้วย ทำให้การแจ้งข่าวสารไม่ทันกับเหตุการณ์ และหากจัดประชุมบ่อย ๆ ก็เป็นการรบกวนเวลาอาจารย์ในการเตรียมงานหรือการเตรียมการเรียนการสอน ส่วนการประชาสัมพันธ์ด้วยการเวียนหนังสือราชการ นับเป็น

วิธีแจ้งข่าวสารอย่างเป็นทางการที่ดี เพราะมีการลงลายมือชื่อ เป็นการแสดงการรับทราบ แต่ก็เป็นการยากหากต้องการ เวียนหนังสือราชการที่เร่งด่วนภายในเวลาที่จำกัด

การติดต่อสถานที่ เพื่อการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่วนใหญ่อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการ ส่วนการติดต่อขอใช้ หรือขอสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้ดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ จะเห็นว่าการดำเนินการทั้งการขอใช้สถานที่และขอใช้วัสดุ อุปกรณ์ ผู้ดำเนินการเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นหลัก เนื่องจากการจัดกิจกรรมนักเรียน ผู้ดำเนินการซึ่งเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีอายุยังน้อย ดังนั้นการติดต่อซึ่งต้องการความเชื่อถือทางวิวุฒิ และความรับผิดชอบ จึงเป็นหน้าที่และบทบาทหลักของอาจารย์ที่ปรึกษาในการรับผิดชอบร่วมกับนักเรียน ส่วนประธานชมรม และกรรมการชมรมซึ่งเป็นนักเรียนยังมีวิวุฒิที่น้อยเกินไปที่จะรับผิดชอบในการติดต่อได้

เงินงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นเงินงบประมาณของโรงเรียน เป็นส่วนใหญ่ รองลงมา เป็นเงินที่เก็บจากสมาชิกชมรมที่เข้าร่วมโครงการ และสมาคมผู้ปกครองและครู อย่างเท่า ๆ กัน เงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมนักเรียนส่วนที่เป็นเงินงบประมาณของโรงเรียนที่ใช้ในการจัดกิจกรรมนักเรียนซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น เป็นเงินบำรุงการศึกษา หรือเงินบริจาคที่ไม่ระบุวัตถุประสงค์ของโรงเรียน ส่วนเงินที่เก็บจากสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการถือเป็นเงินของนักเรียนที่มีความสนใจในกิจกรรมนั้น ๆ ได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ เป็นการแสดงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมอย่างดี ส่วนสมาคมผู้ปกครองและครู ก็เป็นเงินสนับสนุนกิจกรรมที่ทุกโรงเรียนมัธยมศึกษาใช้กันเป็นส่วนใหญ่ เพราะสมาคมผู้ปกครองและครูได้จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน และการทำกิจกรรมนักเรียนอยู่แล้ว

หน่วยงานที่สนับสนุนในการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่วนใหญ่เป็นสมาคมผู้ปกครองและครู รองลงมาคือ ผู้ปกครองที่สนับสนุนด้วยตนเองโดยไม่ผ่านสมาคม ๆ ซึ่งหากพิจารณาแล้วก็ถือว่าผู้ปกครองเป็นผู้ที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นหน้าที่โดยตรงของบิดา มารดาที่สนับสนุนบุตร หลานในการฝึกฝนตนเองด้วยกิจกรรมนักเรียน มีข้อน่าสังเกตว่ามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของโรงเรียนมัธยมศึกษา กลับเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียน ซึ่งอาจเกิดจากผู้บริหารระดับสูงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะให้ความสนใจการจัดกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา ส่วนสมาคมนักเรียนเท่าที่มีบทบาทน้อยที่สุด เพราะโรงเรียน

มัธยมสาธิตทุกโรงเรียนมีอายุน้อยทำให้สมาคมนักเรียนเก่ายังไม่สามารถสนับสนุนการจัดกิจกรรมนักเรียนได้

การดำเนินงานกรณีที่เกิดกิจกรรมไม่ได้กำหนดไว้บนแผนกิจกรรมนักเรียน ขั้นตอนและผู้มีอำนาจในการพิจารณาอนุมัติโครงการในกรณีที่เกิดกิจกรรมไม่ได้กำหนดไว้บนแผนกิจกรรมนักเรียน ส่วนใหญ่นักเรียนเป็นผู้เขียนโครงการเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อคณะกรรมการกิจการนักเรียน กิจกรรมที่นักเรียนมีความสนใจเป็นพิเศษ นักเรียนจึงมักเป็นผู้เสนอขอจัดกิจกรรมนั้นเอง โดยความคิดริเริ่มของตนเอง ซึ่งเป็นการดีที่นักเรียนได้ทำงานด้วยตนเอง และทำให้มีกิจกรรมมากขึ้น เพื่อสนองความต้องการที่แตกต่างกันไป รองลงมาคือ อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอโครงการต่อผู้บริหาร ในกรณีที่กิจกรรมที่น่าสนใจ และเพื่อเป็นการรวดเร็วในการดำเนินการ เพราะเป็นกิจกรรมที่มีกำหนดไว้บนแผน ดังนั้นอาจารย์ที่ปรึกษาจึงเสนอโดยตรงต่อผู้บริหาร เพื่อให้การดำเนินการได้ทันที่

ด้านการติดตามและประเมินผล

จากผลการวิจัยพบว่า วิธีการประเมินผลกิจกรรมนักเรียน ส่วนใหญ่ใช้สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนและทำบันทึก รองลงมาใช้การสัมภาษณ์ความคิดเห็นจากอาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นการเก็บข้อมูลเบื้องต้นโดยกรรมการ หรือผู้ดำเนินการ แล้วจึงนำเสนอผู้บริหารด้วยวาจาในการประชุม ซึ่งเป็นผลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปด้วยดี โดยมีทั้งการสังเกตและบันทึกงานชิ้นแรก หรือสัมภาษณ์อาจารย์ที่เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ได้ข้อมูลสำหรับการนำเสนอผู้บริหารตามลำดับขั้นต่อไป นับว่าเป็นการถูกต้องแล้วสำหรับการประเมินผลที่มีขั้นตอนเป็นไปตามลำดับอย่างดี ส่วนการนำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ในการเตรียมหรือวางแผนการจัดกิจกรรมนักเรียนในปีถัดไป รองลงมาคือการเตรียมจัดกิจกรรมในครั้งต่อไปให้ดีขึ้น ซึ่งเป็นการนำผลการติดตามและประเมินไปใช้ประโยชน์อย่างดี ซึ่งโรงเรียนมัธยมสาธิตมักจะมีการนำปัญหามาเป็นแนวทางในการแก้ไขสำหรับนักเรียน เป็นการเรียนการสอนตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์อย่างดียิ่ง ส่วนช่วงเวลาที่ใช้ในการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน ส่วนใหญ่เมื่อสิ้นสุดโครงการทุกครั้ง รองลงมาคือ สิ้นสุดปีการศึกษา เมื่อนักเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมนักเรียนจนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จำเป็นต้องทำอย่างหนึ่งที่ควรทำการประเมินผลในทันทีทุกครั้งทีสิ้นสุดโครงการ และเมื่อสิ้นปีการศึกษาที่จะต้องทำการประเมินผลรวมทั้งปีอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ผู้บริหาร ที่จะทำการประเมินผล

รายงานเอกสาร แสดงบัญชีรายรับ - จ่าย และตรวจนับวัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งจัดทำในช่วงสิ้นปีการศึกษา เป็นการตรวจสอบทั้งรายโครงการและตรวจสอบในภาพรวมทุกสิ้นปีการศึกษา

ปัญหาในการบริหารกิจกรรมนักเรียน

ปัญหาด้านโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์น้อย เพราะโรงเรียนมัธยมสาธิตส่วนใหญ่มีสายงานการบังคับบัญชาที่ใกล้เคียงกัน จึงมีปัญหายุ่งยากในเกณฑ์น้อยเช่นเดียวกัน ยกเว้น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง มีปัญหาการกำหนดสายงานการบริหารกิจกรรมนักเรียน เนื่องจากการกำหนดโครงสร้างการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่มีผู้เสนอกิจกรรมได้ทั้งผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนและผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ซึ่งทำให้เกิดการคาบเกี่ยวของงานกิจกรรมนักเรียนที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว แนวทางที่เสนอแนะ น่าจะให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนเป็นผู้เสนอกิจกรรมนักเรียนต่อกรรมการบริหารโรงเรียนเพียงผู้เดียวและจึงมอบหมายงานกิจกรรมนักเรียนให้ผู้รับผิดชอบในที่ประชุม จะทำให้การบริหารมีขอบข่ายสายงานที่ทำให้เกิดความสับสนน้อยที่สุด

ปัญหาด้านการวางแผนกิจกรรมนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์น้อย ยกเว้นเรื่องการให้ความสำคัญกับแผนกิจกรรมนักเรียน และการปฏิบัติตามปฏิทินกิจกรรมที่กำหนด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมัธยมสาธิตมีการกำหนดแผนเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแต่ไม่ได้จำกัดเป็นข้อตายตัวในการดำเนินงาน หากโรงเรียนมัธยมสาธิตมีความจำเป็นที่จะปรับก็สามารถปรับได้เพื่อความเหมาะสม

ปัญหาด้านการดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านที่พบมากคือ ปัญหาความเป็นสัดส่วนของสถานที่ทำงานสำหรับนักเรียนในการจัดกิจกรรมนักเรียน และปัญหาอาจารย์ในโรงเรียนไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมจึงไม่สนใจเข้าร่วมหรือส่งเสริมให้เข้าร่วมกิจกรรม เนื่องจากว่าโรงเรียนมัธยมสาธิตทุกโรงเรียนอยู่ในเขตเมืองที่จำกัดปัญหาเรื่องสถานที่ในการทำงานจึงเป็นปัญหาใหญ่ เพราะความจำกัดในด้านสถานที่ปัญหาอาจารย์ไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมนั้นอาจมาจาก 2 ส่วนคือ ระบบบริหารของโรงเรียนมัธยมสาธิต มักใช้หลักเดียวกับการบริหารมหาวิทยาลัย ดังนั้นการไม่เข้าร่วมก็ไม่มีผลกระทบต่อทำให้คุณภาพวิทยานิพนธ์การทำงานได้ ส่วนที่ 2 ตัวอาจารย์ที่สนใจงานด้านวิชาการสูง ๆ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่มีมากในโรงเรียนมัธยมสาธิต ขาดความสนใจ

ด้านกิจกรรมนักเรียน ส่วนปัญหาอื่น ๆ ในการดำเนินงานก็ยังไม่เป็นปัญหาใหญ่ที่ทำให้การดำเนินงานกิจกรรมนักเรียนไม่สามารถดำเนินไปได้

ปัญหาด้านการติดตามและประเมินผล จากผลการวิจัยพบว่า อยู่ในเกณฑ์น้อยทุกโรงเรียน ยกเว้นโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งมีปัญหาความต่อเนื่องของการประเมินผลการจัดกิจกรรมนักเรียน และระบบการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักเรียนและการประเมินผลเพื่อซ้ำให้เป็นประโยชน์ในปีต่อ ๆ ไป ซึ่งมีสาเหตุที่ต่อเนื่องจากการกำหนดสายงานการบริหารที่มีปัญหาทำให้ความต่อเนื่อง และการจัดเก็บข้อมูล ทำให้การจัดเก็บข้อมูลไม่ติดตามไปด้วย

โรงเรียนมัธยมสาธิตต่างก็มีแนวทางบริหารกิจกรรมนักเรียนที่มีลักษณะ เฉพาะที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นโยบาย โครงสร้างการบริหาร การวางแผนกิจกรรมนักเรียน การดำเนินงาน และการติดตามและประเมินผล ของแต่ละโรงเรียนซึ่งมีสาเหตุและที่มาของการบริหารเฉพาะโรงเรียนมัธยมสาธิต เป็นแบบและเอกลักษณ์ในการสร้างนักเรียนในแบบของ "นักเรียนสาธิต"

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีการวิจัยการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนมัธยมสาธิตสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในส่วนภูมิภาค เพื่อจะได้นำมาเปรียบเทียบการบริหารและปัญหาในแต่ละด้าน
2. ควรมีการวิจัยการศึกษาการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนสามัญที่มีกิจกรรมนักเรียนมาก ๆ เช่น โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนจัตุรมิตรที่มีการแข่งขันกีฬาเป็นประจำ หรือกลุ่มอื่น ๆ ในกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบการบริหารและปัญหา ในแต่ละด้าน